

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1992. MÁJUS (Pünkösöd hava)

ÜNNEPEK

Május. A természet megújító csodája az életkedvet adja vissza az embernek. A természet újraélése a gondolkodó embert is megállítja. Rádöbben, hogy az emberi élet is valahol elkezdődött. Rádöbben, hogy azt, akinek az életét, fejlődését köszönheti, tisztelni és szeretni kell. Az életet magába fogadó, azt hordozó - gondozó lényt a magyar nyelv olyan csodálatosan fejezi ki: Édesanya.

Anyák napján megmozdulnak a virágoskertek, kicsik és nagyok köszöntik az édesanyákat.

Minden szál virág a figyelmesség, a szeretet, a hála jelképe. Ezt az ünnepet nem lehet "külsőleg" ünnepelni. A virág mögött mindig ott a gyermeki szem, mely ilyenkor megtelik könnyel. A hála gyöngyszemei ezek, és az édesanyák értik. Még akkor is, ha már nem válaszolhatnak. Mert a hála gondolatai nem állnak meg az emberi lét korlátainál. Legyen köszönet minden édesanyának ezekért a szemünkbe kicsalt gyöngyökhért.

Május utolsó vasárnapja - **gyermeknap**.

A természet zsenge hajtásai mellé odaállítjuk az emberpalántákat. Ezen a napon egy kicsivel több mosoly jut nekik, talán egy kicsivel több törődés is. Ha nemcsak mondjuk, hogy a gyermek a jövő záloga, hanem át is érezzük ennek súlyát, akkor gyermeknapon nem elégedhetünk meg a cukorkával, fagyival, vagy éppen egy könnyen - vagy nehezebben megvásárolható játékkal. Talán ezen a napon mi felnőttek is időt szakítunk egy kis játékra, egy kis családi sétára, így közelebb kerülünk gyermekeinkhez. Játék és séta közben a szeretet belső hatása alá kerülhetnek, amit nem pótol semmiféle árucikk. Mi pedig megismerjük gyermekeinket, és felismerjük mulasztásainkat is.

Mindannyian gazdagabbak leszünk.

Tóth István

Pintér Eszter

LAPUNK TARTALMÁBÓL

*Általános rendezési terv felülvizsgálata - Egyhajú virág - Levélinterjú - Iskolásaink
Tornász-siker - Új színdarab készül - Községünk adatai a századelőn*

"Testületi ülés 1992. április"

Április 27-én rendes, nyilvános ülést tartott a képviselő-testület. A meghívón az alábbi napirendi pontok álltak:

1. Általános Rendezési Terv felülvizsgálata.
2. Megemelt kamatterhek szociális alapon való támogatása.
3. Egyebek.

Az ülés kezdetén a polgármester úr az ügyrendnek megfelelően szavazásra tette fel a napirendi pontokat, azok sorrendiségét, melyet a testület változtatás, módosítási javaslat nélkül elfogadott.

Az első napirendi pont előadóként Szabó Lászlót és Tóth M. Imrét jelölte meg előadónak, de mindkettő betegállománya miatt Köles Mihály, a Település Fejlesztési Bizottság tagja (alelnöke) ismertette az elmúlt bizottsági ülés e témában felmerült elképzeléseit, javaslatait.

A bizottság ülésen résztvevő tervező megkapta a szükséges instrukciókat az új Általános Rendezési Terv elkészítéséhez. A teljesség igénye nélkül felsorolnánk néhányat:

- A tömbbelső kialakítás elvetése, illetve az emiatt hozott építési tilalom feloldása.

- Melegvíz hasznosítási lehetőségek.
- Az új temető helyének kijelölése.
- Beépíthető telkek kialakítása, kijelölése.
- Iskolafejlesztési lehetőségek.
- Egészségügyi Központ kialakítása.

A testület egyhangúlag határozott, hogy a Kossuth Lajos u. 36. sz. alatti telken az építési tilalmat feloldja, a Kossuth Lajos 4. sz. alattinál konkrét elképzelésig még marad a tilalom. A Kossuth Lajos 5.sz. alatti telek csere útján az önkormányzat tulajdonába kerül. A Galgagyöngye tulajdonának rendezéseire a testület megfogalmazta elvárásait, és felhatalmazta a polgármestert a szerződés megkötésénél ezen szempontok érvényesítésére.

E napirendi ponton belül a polgármester ismertette az Erdőfelügyelet álláspontját a szennyvíztisztító bázis tulajdonságának megszerzésére. Mint megtudtunk, ez úgy is megoldható, hogy vállaljuk (az önkormányzat és a falu együtt) a tisztító által megszünt erdő helyett ugyanilyen területű (2 hektár) erdő telepítését.

Ez a telepítés lehetne egy olyan parkerdő, ahol elhelyezhető a II. világháborús emlékmű (Kegeleti park) vagy az új temető védősávja stb. Ennek konkretizálása a további - mindnyájunknak - feladat.

A második napirendi pont írásos anyagát mindnyájan kézbe kaptuk még az ülés elején, s tekintettel annak terjedelmére és áttekinthetőségére hamar döntésre jutottunk. A 13 igénylő közül 11 igény került elfogadásra, igaz a tavalyi összegnél alacsonyabb összegben. A testület úgy határozott, hogy az állami támogatás mértékének meghatározásáig egyenlőre 2000.-Ft-ot juttat a rászorult igénylőknek, majd annak ismeretében ki fogja egészíteni az összeget. (Az országgyűlés által jóváhagyott keretösszeg azóta megjelent a Magyar Közlönyben).

Ugyancsak határozott a testület az első lakáshoz jutók támogatásáról - s mivel az előző ülés után kifüggesztett listával kapcsolatban észrevétel nem érkezett - az elfogadásra került. Végrehajtása - a jegyző irányításával - a műszaki csoport feladata.

Az egyebek napirendi pontba sok minden belefért:

- A szociális otthon térítési díjait - az ott lakók és vezetőkkel történt előzetes egyeztetés alapján a testület megváltoztatta. Az eddig alkalmazott díjak 10 éve kerültek megállapításra. Most a testület döntése szerint a gondozottak térítési díja a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 90 %-a. (Ez jelenleg 5700x90%=5130.-Ft/fő/hó).

- Lehetőségünk nyílik a negyedik körzeti orvos alkalmazására, aki egyben ellátná Galgahévíz gyermekorvosi teendőit is (kb. 500 gyerek) és a körzetben megoldható lenne a gyermek orvosi ügyelet is.

- Tárgyalt a testület az egészségügyi központ kialakításáról, melyben végleges döntés természetesen csak az érintett dolgozók és a lakosság véleményének figyelembe vételével hozható.

- Igény érkezett a Hévízi úti buszfordulónál benzinkút építésre, illetve üzemeltetésre.

Lakossági szolgáltatásról lévén szó - remélhetőleg javuló színvonalon - ezért a testület felhatalmazta a hivatalt a szerződés körültekintő megkötésére.

Az "egyebek" címszó következő témája a Polgármester és egyik képviselő társunk hétvégi erdélyi útjáról tartott beszámolója volt. Ebből megtudtuk, hogy mit sikerült intézni abban, hogy hivatalosan is testvérközségnek fogadjuk a Csikszereida melletti Csikszentimrét, ezt a színmagyar alcis ki települést. Ugyancsak ápolni kívánjuk - ha nem is testvérközségi szinten - a kapcsolatokat Koronddal is.

- Megismertük a község címerének tervét (Jónás Sándor és Kálna Tibor munkája), amely a Magyar Tudományos Akadémia minősítését várja.

- Május 1-től az iskolai és óvodai térítési díjak emelésre kerülnek. Ezen emelés nem érinti a családokat, mivel az összeget az önkormányzat átvállalta, téríti az intézményeknek.

Befejezésül csak annyit - amit talán az elején kellett volna - hogy testületből igazoltan hiányzott Medveczki László, akinek ezúton is gyógyulást kívánunk.

Sára Mihály

ANYAKÖNYVI ADATOK

1992. április hónap

Születés

Farkas Zsolt Kovács Tamás

Házasságkötés

Szénási Zsolt - Kállai Krisztina

Halálozás

Benkó Mihály
Dolányi Istvánné sz. Tóth Iлона
Gyenes Józsefné sz. Újvári Júlianna
Kovács Istvánné sz. Horváth Anna
Kuti Sándorné sz. Köles Ágnes
Lendvai Sándor
Nagy István
Szabó Mártonné sz. Gregori Veronika
Tóth Zsigmond
Varga István

Tura, 1992. április 30.

AZ Önkormányzati Képviselő-testület Következő Ülése

1992. május 25. de. 9 órakor lesz

Napirend:

1. Beszámoló az iskola szervezéséről
e.a.: Oltvölgyi Béla iskolaigazgató
2. Az óvodák tevékenységéről beszámoló
e.a.: óvodavezetők
3. Az Oktatási és Kulturális Bizottság tevékenységéről jelentés
e.a.: a bizottság elnöke
4. Egyebek

AZ ÁLTALÁNOS RENDEZÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLATA, ÚJ TERV KÉSZÍTÉSE

A Településfejlesztési Bizottság a Turai Hírlap 1991. nyári különszámában közzétette programjavaslatát a település fejlesztéséről.

Az 1991. július 16-án megtartott közmeghallgatáson elhangzottak, illetve az újságcikkre érkezett vélemények alapján azt a következtetést vontuk le, hogy Tura lakossága általában egyetért a Bizottság elképzeléseivel.

Ezen előzmények után rendelte meg a Polgármesteri Hivatal az új Általános Rendezési Tervek a PESTTERV nevű cégnél. Tekintettel arra, hogy az ÁRT-t csak új Általános Rendezési Tervvel lehet módosítani, és a jelenleg érvényben lévő 1984-ben készült terv több előírása idejét múlt, illetve lakossági érdekekkel ellentétes, szükségessé vált új hosszútávú településfejlesztési irányelvek kidolgozása.

A tervező intézet a munkát elkezdte. Az első egyeztető megbeszélésre 1992. április 23-án került sor, amikor az elképzeléseinket elmondtuk a terv készítőinek.

- 1., Alapelvek tekintjük, hogy a község terjeszkedése szempontjából a jelenlegi belterületet burkoló körön belül célszerű maradni. Ehhez belterületbe kell vonni az építés céljára alkalmas "körön belüli" területeket.
- 2., A jelenleg érvényben lévő ÁRT-ben szereplő úgynevezett tömbbelső kialakításokat nem tartjuk ésszerűnek. (Turán többszintes sorházakra megítélésünk szerint nincs igény).
- 3., Lakásépítés (családi ház) céljára alkalmasnak találjuk a következő területeket:
 - Hőforrás út másik oldala,
 - A Vásártér és környéke,
 - Kenderföldek a galgahévízi határig,
 - Galga utca folytatása a Hatvani útig,

- József Attila út-tól Galgahévízi irányban,
- Galábos út másik oldala,
- "Vízrosi kertek" végében utca a Galga parton, (Galga út tükörképe),
- Kossuth Lajos úti kertvégeknél út, illetve az Alsóerdősorig mindkét oldal,
- Móricz Zsigmond út folytatása.

Nyomatékosan szeretném hangsúlyozni, hogy a lakásépítési célra kijelölendő területek közül a magántulajdonban lévő telkeket, földeket nem kívánja az Önkormányzat sem főlvasárolni, sem pedig kisajátítani.

Az ÁRT csupán a távlati lehetőséget jelöli ki, hogy mely területeken lesz lehetőség családi házat építeni. Ezeket a telkeket a mindenkori tulajdonos fogja hasznosítani (megosztás, eladás, ajándékozás stb.)

- 4., Az új vásártér elkészülténél célszerűnek látszik ipartelep kijelölése, amely a vásártér folytatásában látszik ideálisnak.
- 5., A tervezők figyelmébe ajánlottuk a melegvíz hasznosításának a lehetőségét.
- 6., Szükséges néhány éven belül - sajnos - új temető megnyitása, melynek helyét a különböző vizsgálatok után lehet meghatározni. (A jelenlegi terv szerint a TSZ. Haraszi tanyája mellett a volt meggyes helyén lenne).

A tervezés további szakaszában is lesznek egyeztető megbeszélések, melyről szintén tájékoztatni fogjuk a lakosságot.

Köles Mihály

EGYHAJÚ VIRÁG (Tavaszkikerics)

(*Bulbocodium Vernum*)

A turai ember kora tavasszal a Galga bal partján, Jászfényszaru határában csodálhatja meg a TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEN.

Olyan vadon élő növényfaj, melyet a kipusztulás fenyeget, s így védelemre szorul!
(Egy szál eszmei értéke 5000 Ft., azaz ennyivel büntethető egy szál leszakítása).

A liliomfélék családjába tartozó kis növény az Alsóréti fűszálai közül kandikál ki. A virág élénk lila-rózsaszínű, virágtakaró levelei hosszúkásak. A levelek a virággal egyidőben jelennek meg a száron. Föld alatti hagmája teszi lehetővé, hogy már február-márciusban csodálhatjuk.

Régebben élt még a Duna-Tisza közén, Nyírségben, a Tiszántúlon, ma lehet hogy már csak a turai határban táru a szepet látni kívánó ember szemel elé.

1987-ben helyezték szigorú védelem alá. Bár - nemrégben tapasztaltuk - vagy a természet, vagy az emberek eltüntették a védettséget jelentő, jelző táblát, mi mindannyian gondoskodhatunk arról, hogy tábla nélkül is még sok nemzedéke: gyönyörködtessen egyszerű szerénységével.

Lendvai Mártonné

AZ ORSZÁGOS KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI HIVATAL ELNÖKÉNEK 2/1987. (VII.10.) OKTH SZÁMÚ RENDELKEZÉSE

2.§.

1. Védetté nyilvánítom "Turai legelő Természetvédelmi Terület" néven a Tura 0102/1, 0102/2a, b. ingatlannyilvántartási helyrajzi számú, 14 hektár kiterjedésű területet.

2. A védelem célja a turai legelő fokozottan védett növényének, az egyhajúvirág termőhelyének a megóvása.

3. A természetvédelmi terület megóvása, őrzése, fenntartása és bemutatása az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal Budapesti Felügyelőségének a feladata.

LEVÉLINTERJÚ

SZÁSZ SÁNDORNÉVAL

A Szász házaspár - Szász Sándor és Fényi Anna - nagy egyénisége volt a turai nevelőtestületnek. Magas szinten, szenvedéllyel művelték hivatásukat - tekintélyük volt. Akik ismerték őket (a tizenéves korosztálynál idősebbek egytől-egyig!), biztosan örülnek Ancí néni szavainak. De másoknak is érdemes figyelni...

Erdélyi Ágnes: Hány éve annak, hogy Ancí néniék elkerültek Turáról? Úgy gondoljuk, nehéz lehetett a búcsúzás...

Ancí néni: Amikor arra gondolok, hogy már kilencedik éve élek távol Turától, mindig eszembe jut az az esztendő, amikor 1941-ben, 19 évesen, végzett tanítónőként Debrecenből Turára kerültem- első és utolsó állomás helyemre. Egyvégtében 42 évet éltem és tanítottam itt. Folyton-folyvást növekvő nemzedékeket neveltünk felejtethetetlen férjemmel, aki idestova 4 esztendeje pihen a Farkasréti temetőben...

Tudom, hogy álmaiban (ahogy az enyémben is) gyakran megjelenik Tura, annak szeretett népe, apraja-nagyja. Ezek után szószaporítás lenne arról beszélni, hogy milyen nehezen váltunk el a szemünk láttára, és közreműködésünkkel növekvő, gazdagodó, virágzó községtől, annak szorgalmas lakosaitól, akik közül egyre több lett a tanítványunk.

Erdélyi Ágnes: A falun töltött évtizedek után, már nem is fiatalon, alkalmazkodni kellett a főváros nyüzsgéséhez. Sikertől beilleszkedni? Hamar kialakult az új ismerősök, barátok köre?

Ancí néni: Mindkettőnk szívéhez nőtt Tura, ez a széles elterülő, és a küzdelmes élet ellenére is nyugalmat árasztó, nagy falu, ahol mindig otthon éreztük magunkat. Érthető hát, hogy furcsa volt a főváros izgatott és zajos élete, noha budai lakásunk - fáival, kertjével - valamelyest emlékeztet az elhagyott tájra.

A városi forma természetesen az emberi kapcsolatokra is kihat. 10 lakásos - egy-két kivétellel idősek által lakott - épületben élünk. (Új szomszédaim közül már sokakat kísértünk ki a temetőbe).

Él még bennem az a turai szellem, ahol mindenki segít a másikon. Mindig örültem, ha a családomon kívül lakótársaim mellett lehettem. Hol segítséggel, hol meleg, baráti szeretettel. Egy pár gyerek is van a házban, az ő megszeretésük könnyen ment. Lakótársaim baráti szeretetét legjobban párom elvesztésekor éreztem. Szeretem őket, és ez kölcsönös. Kár, hogy sok helyen ez nem így van.

Erdélyi Ágnes: Közelben van a család? Könnyen betölthető az anya-nagymama szerep?

Ancí néni: Nem hűtlenségből, hanem gyermekeink kedvéért mondtunk búcsút a számunkra oly kedves vidéki életnek. Itt a fővárosban telepedett le Tamás fiunk és Ágnes lányunk - mindketten mérnökök. Tamásnak orvos felesége, 11 éves lánya: Niké, és 4 és fél éves Tamás fia van.

Ágnes férje ugyancsak mérnök, két fia van, Gergő 13 éves, Lenvente 9. Így hát mindketten állandó készenlétben állunk és magamra maradvára is folyvást be kell töltenem a szívesen vállalt nagymama szerepet. Szinte naponta jönnek: "Útba esik jövet-menet a Nagyil!" Ez a mondásuk. (Mint egykor férjemnek a Takarékszövetkezet Turán, ami számára igen kedves hely volt).

Gyermekeink lakása közel van. Bizony, sokszor órarend-szerűen fel kellett írni, hogy melyik unokáért mikor kell ovisba, iskolába menni, vagy vinni valahová (úszás, torna, tenisz, angol, vívás, stb.) A három nagy már önállóan jön. Minden pénteken együtt mennek Máriaremetére cserkészetre.

Iskolaszünetekben nálam vannak, közösen szervezünk programot. Soha nem fogyhatnak ki a süteményes dobozok és az előre elkészített ételek.

Erdélyi Ágnes: Turán mindenki tudta: Sanyi bácsi és Ancí néni boldog házasságban él. Nem tudom megkerülni a szomorú kérdést: mi adott értét a testi-lelki talponmaradás-hoz, amikor Sanyi bácsi elment...?

Ancí néni: A kérdésben benne van a válasz. Majd 40 éves házasság sok-sok élménye éltet, és az a tudat, hogy nekem helyette is - megkétszerezett szeretettel kell a gyerekek és unokák mellett helytállni. Őt is pótolnom kell. Ez bizony hónapokig nehezen ment, rabja voltam a gyásznak. Am egyszer Levente unokám bánatos szemekkel megkérdezte: "Nagyika, Te már soha többet nem sütsz kalácsot és kakaós csigát?" Ekkor döbbsentem rá, hogy a családjáért élni kell.

Erdélyi Ágnes: Lenne-e Ancí néninek üzenete a mostani szülők, gyerekek, pedagógusok számára?

Ancí néni: Egy római mondás azt tartja, hogy "Változnak az idők és velük változunk mi is." Én mégis úgy vélem, hogy minden korszakban szülőnek, gyerekeknek és pedagógusnak azonos a szerepe s ezt a szerepet csak úgy lehet maradéktalanul betölteni, ha mindhármukat a szeretet fűzi egybe.

Szülőnek, gyerekeknek, pedagógusnak üzenem, hogy mélyen éljék át Vörösmarty szavait:

"...nem vagyok magam!

Testvéreim vannak, számos milliók;

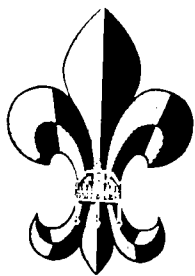
Én védem őket, ők megvédenek engem.

Nem félek tőled sors, bármit akarsz."

Erdélyi Ágnes: TANÍTÓ... Egyik legszebb szavunk.

Köszönjük Ancí néninek a távolból is tanító gondolatait.

Jó egészséget, sok örömet kívánunk!

KIS MAGYAR CSERKÉSZET TÖRTÉNELEM

(III. rész.)

Örvendetes és megtisztelő volt, hogy az 1933-as jamboree megrendezését a magyar cserkészlet kapta meg. Ám a világgazdasági válság kellős közepén ropant felelősséget jelentett. Szerencsére dr. Papp Antal pénzügyi államtitkár szakavatott irányításával sikerült a legnehezebbnek tűnő anyagi gondokat megoldani.

A világgamboree megrendezéséhez szükséges feltételek leginkább Gödöllőn és környékén voltak meg, ahol megfelelő nagyságú terület, ivóvíz és meglehetősen jó úthálózat volt. Az előkészületek szerteágazó műszaki tevékenysége mellett a törzscsapatok tagjai intenzív nyelv- és szaktanfolyamokon vettek részt. A gondos előkészítő munka nagymértékben hozzájárult a jamboree sikeréhez, amiről a belföldi és külföldi lapok is hatalmas elismeréssel írtak.

A táboron belül naponta megjelent a Magyar Cserkész című újság, 5 nyelven és 24 oldalon tájékoztatta az 54 nemzetből idesereglett cserkészeket. Felemelő volt, hogy mindegyik vallási felekezet legelső emberével képviseltette magát az istentiszteleteken. A tábor befejeződésével a magyar államvezetés egyértelmű véleménye volt, hogy a magyar cserkészlet hasznos szolgálatot tett a hazának.

Amint az előre látható volt, a magyar szempontból komoly eredményekkel záródott táborozás erősen kiemelte - anyagi téren - nemcsak a cserkészletet, hanem az egész magyar társadalmat. Tapasztalni kellett, hogy az egyes állami és helyi intézmények sokkal zárkózottabbak lettek a cserkészlettel kapcsolatos ügyek iránt. Ugyanakkor túlságosan nagyra növekedett az öntudat a fiukban és a vezetőkben egyaránt.

A vezetők akkor látták elérkezettnek annak az idejét, hogy az eddig teljesen a Baden-Powel-i útmutató-sokra épülő cserkész próba anyagot korszerűsítsék, és átírtassák magyar színekkel, magyarság tudattal.

A Gödöllőt követő években a cserkészlet még egy jelentős feladatot vállalt magára. Ismeretes, hogy a cserkészlet kezdettől fogva nagy mértékben támaszkodott az ipari és kereskedő tanonc ifjúságra.

Ezért az 1930-as évek közepétől újabb feladatként tanonc-táborokat szervezett ezen réteg továbbképzésére.

Elmondhatjuk, hogy közvetlenül és közvetve a diák- és tanonc ifjúság szolgálatát sikeresen vállalta és végezte a magyar cserkészlet, de egy megoldásra váró probléma még mindig volt: a falusi cserkészlet szervezése.

Helyi kezdeményezések azelőtt is voltak, de az általános képet látva az e téren elérték még részeredményeknek sem voltak mondhatók.

Az 1936-os jamboree megszervezését Brassó kapta, aminek befejeztével Romániában az egész cserkész mozgalmat hivatalosan is betiltották. Ennek helyét a Cavour király alapította Országos szervezet vette át, amely minden fiatal számára kötelező volt.

A 30-as évek végén bekövetkező, cserkészletet ért támadások kezdő időpontját a német befolyás megerősödésében kell keresnünk.

Politikai okok miatt Németországban is megszüntették a cserkészletet és helyére a Hitler-jugend lépett. A magyar cserkészletet megszüntető elrendelő intézkedést már el is készítették és tervezték a mihamarabbi bevezetését, amikor Fischer Ferencnek, az akkori belügyminiszternek sikerült ezt a tervet megakadályozni, egy részleges megoldással. A rendelet a Magyar Cserkész Szövetség helyett "Cserkészmozgalmat" létesített, aminek az élén a kormányzó által kinevezett főcserkész állt, akit közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi miniszternek rendelt alá.

Az 1944. október 15-ig ily módon működő cserkészmozgalom írásbeli utasítást kapott a Kultuszminisztériumtól, hogy a cserkészlet alakuljon át "Hungarista Órszem" mozgalommá. Ez lett volna az első lépcső a feloszlathoz, amire a háborús események és Budapest körülrzárása miatt már nem került sor.

(folytatjuk)

Tóth S. Péter

A MI TÖRVÉNYÜNK

1. A cserkész egyeneslelkű, és feltétlenül igazat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, melyekkel istennek, hazájának és embertársainak tartozik.
3. A cserkész - ahol tud - segít.
4. A cserkész minden cserkésztestvérnek tekint.
5. A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.
6. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben-lélekben tiszta.

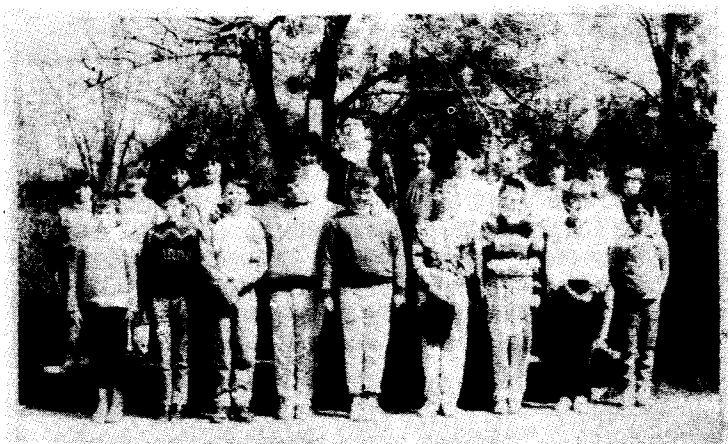
LÉGY RÉSEN! JÓ MUNKÁT!

HARMADIKOSAINK

3.a.

20 gyerek jár az osztályba,
11 lány és 9 fiú.

Szorgalmas, tiszta, rendes tanulók, általában kötelességtudó valamennyi. Szeretjük a szép turai népdalokat. Szívesen járunk kirándulni. A járvány két ízben is sok tanulót kényszerített ágyba, nagy a mulasztási átlagunk. Ez arra figyelmeztet, hogy egészségesebb, edzettebb életmódra kell törekednünk.

(Oszt. f.: Polonkai Béláné)

3.b.

13 fiúból és 7 lányból álló kis osztály.

Jól lelkesíthető, kedves gyerekek. Fogókonyak a szépre, a jóra, képesek az egyre növekvő elvárások teljesítésére. Sikeresen szerepeltek az iskolai tanulmányi versenyen, a "Ki mit tud?"-on is jó helyezéseket értek el.

Többen tanulnak idegen nyelveket, zenét és tagjai az iskolai sakk szakkörnek. A későbbi sikerek eléréséhez kitartó, következetes munkára és társaik iránti fokozottabb figyelemre lesz szükségük.

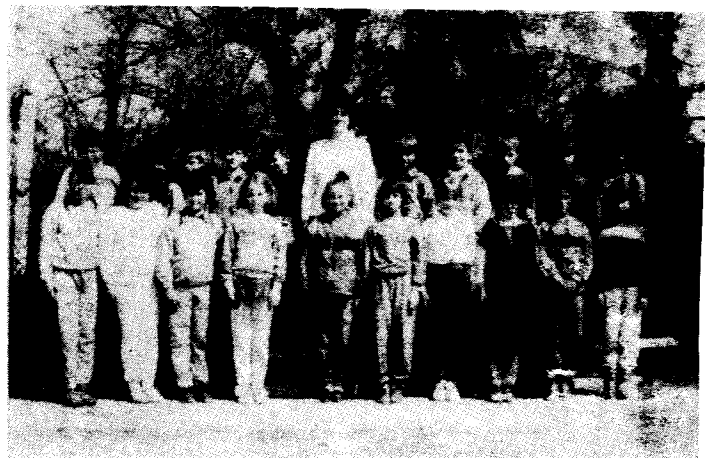
(Oszt. f.: Tóth Jánosné)

3.c.

Osztálylétszám: 20 (lány: 10, fiú: 10)

Három éve dolgozunk együtt. Jól ismerjük egymás szokásait, elvárásait. Nagyon eleven, vidám közösség. Kevés a példás magatartású és szorgalmú gyerek. Tanulmányi munkájuk közepesnek minősíthető. Az osztályban nincs kitűnő tanuló. A három gyengébb kisdíákot év végéig igyekszünk felzárkóztatni a negyedikes szintre.

Szabadidőnk egy részét buszkirándulásra, színház- és cirkuszlátogatásra használjuk fel. A nyári szünidőben két napot fogunk eltölteni a Mátrában.

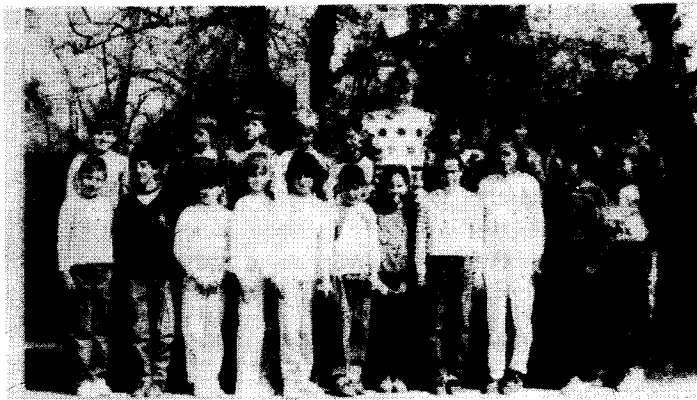

(Oszt. f.: Pászti Éva)

3.d.

7 lány, 14 fiú - önmagáért beszél! Különböző kedves, szemfüles társaság, teli érzelmekekkel és indulatokkal. Legszívesebben még játszanak ugyan, de új feladatokkal könnyen mozgósíthatók. Egyre gyakrabban látom, milyen lelkesen és kitartóan segítik egymást, napról-napra reálisabban értékelik saját maguk és társaik teljesítményét és más megnyilvánulásait is.

Minden adottsággal rendelkeznek, hogy néhány év alatt igazi közösséggé kovácsolódhassanak.

(Osz. f.: Tóthné Csörgi Mária)

HETEDIKESINK

7.a.

Benke Norbert
Boda Klára
Dusa Márta
Fodor Sándor
Gács Anita
Gács Mónika
Győri Zsuzsa
Illés Sándor
Kerek Marén
Kiss Norbert
Király Ildikó

Király Zsolt
Ledniczki Zoltán
Lendvai Tamás
Miró Gábor
Puskás István
Rácz Hajnalka
Szécsényi Réka
Szép Miklós
Tóth Mihály
Tóth Zs. Gábor
Veres Csilla
Vidák Ernő

Készülünk a pályaválasztásra.
Szeretünk focizni, kirándulni.
Általában jókedvűek vagyunk.

(Osz. f.: Seszták Sándor)

7.b.

Az osztály 26 fős, 12 lányból és 14 fiúból áll. "A mi osztályunk egy kicsit hangos, nyüzsgő osztály". Általában összetartunk, de vannak akik néha kilógnak a sorból.

Azt mondják, jó képességűek vagyunk, bár jobban szeretünk szórakozni, mint tanulni.

"Szerintem ez egy jó osztály." (az osztály egyik tanulója)

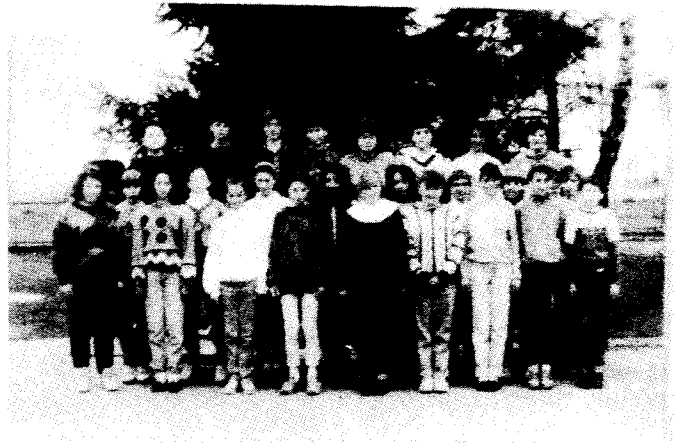
(Osz. f.: Czira Istvánné)

7.c.

Osztálylétszám: 25 fő,
ebből 11 lány és 14 fiú.

Nagyon élénk, cserfes osztály. A fiúk közül jó páran az iskolai és a községi focicsapat nélkülözhetetlen tagjai. Félévkor jól teljesített 4, középesen 8 fő, gyengén 13 fő, de sajnos volt rosszabb is.

Szabadidejüket a játék, sport és a tévénézés tölti ki.

(Oszt. f.: Jenei Csabáné)

7.d.

Balogh Ádám	Kuti András
Biró Henriett	Mihalicza József
Buzás Károly	Oláh Gábor
Darnyik Andrea	Pásztor Márta
Dusa Péter	Pásztor Petra
Farkas Attila	Pecze Anikó
Fáczán Zoltán	Sára Balázs
Kátai Annamária	Selmeczi Katalin
Kiss József	Szilágyi Csilla
Kiss Piroska	Tóth Erika
Köles Ákos	Tóth István
Köles Mihály	Sukaj Zsolt

Szeretettel köszönti a 7.d. osztály a Turai Hírlap olvasóit. Az osztály nagy része erdész, az ötösök létszáma elvész. Osztályunk 24 főből áll, 10 lányból és 14 fiúból. Nem vagyunk mi olyan rosszak, mint ahogy a tanárok gondolják. Ebben az évben sokat változott az osztály hangulata.

(Foto: Éliás Zoltán)

(Oszt. f.: Szánási József)

SENKIHEZ SEM KÖTŐDNI

Szeretnék nagy lenni,
Senkihez sem kötődni,
Mint az öreg tölgyfa
A domb oldalába.

De ha nem kötődöm
Senkihez a földön,
Ki fogja majd a pártom?
Helyem hol találom?

És ha bajom esik,
S vég percem eltelik,
Ki csukja le szemem,
S imádkozik értem?

Jó, hogy van családom,
Így helyem megtalálom,
Együtt szebb az élet,
És örülök, hogy élek.

Dusa Péter
7. d.

TAVASZVÁRÁS

Kora reggel már bajlódom,
Borsót vetek a kertembe,
A barázdát régi módon
A lábammal takarom be.

Még hideg van. A föld nyálkás,
Várhatna is az a borsó,
De sürget a tavaszvárás,
Ne én legyek az utolsó.

Felbuzdulnak a példámon:
Ki borsót vet, ki ezt, ki azt,
Még hideg van, de már látom,
Egy fecske is csinál tavaszt.

Tóth Erika
7. d.

ISKOLAI HÍREK

Leány tornászcsapatunk ("B" kategória II., III. korcsoport) **ÖTÖDIK** helyezést ért el az országos döntőn, amit Esztergomban rendeztek a tavaszi szünetben.

ÓRIÁSI EREDMÉNY, AMELY NAGY ELISMERÉST ÉRDEMELT!

Lányaink maguk mögé "parancsolták" ilyen nagy városok tornászait, mint Nagykőrös, Győr, Szolnok, Szombathely, Székesfehérvár, Pécs, Pápa stb.

28 csapat indult a versenyen, és V. helyet ért el csapatunk.

Érdemes megfigyelni a ponteredményt is! Első lett Debrecen 142 ponttal, a mieink pontszáma pedig 137. Kevés különbség!

A csapat tagjai: Kuti Marietta 8.c. Szilágyi Gyöngyi 6.a.
Szabó Andrea 8.a. Boda Klára 7.a.
Szilágyi Anita 8.e. Tóth Éva 5.a.

KÖSZÖNET ÉS ELISMERÉS a felkészítő tanároknak:
VARJU MIHÁLYNÉ ÉS TÓTH G. KATALIN testnevelőknek.

Köszönjük Varjú Mihály és Tolnai Géza szervezésben nyújtott segítségét.

Szénási Tamás 7. osztályos tanuló a BOLYAI MATEMATIKAI társulat által rendezett általános iskolás versenyen a döntőbe jutott. Gratulálunk Tamásnak és tanárának: **Seszták Sándornak**.

Április 10-én Szadán volt a megyei rajzverseny. Jenei Szilvia 6.c. osztályos tanulónk I. helyezést ért el, Szamosi Anita 7.b. osztályos pedig III. lett. Elismerés nekik, és Kálnáné Ádám Anita rajztanárnak.

Április 21-én volt a leendő elsősök szüleinek közös értekezlete az iskolában. Sajnálatos és elgondolkodtató, hogy közel 20 kisgyermek édesanyja(-apja) hiányzott az értekezletről. Az elsősök beiratkozásának dátuma: április 23 és 24. 8-18 óráig a Köztársaság úti iskolában.

Április 21-én NEVELÉSI ÉRTEKEZLET volt az iskolában. Oltölgői Béla igazgató tartott bevezető előadást a Nemzeti Alaptantervről, majd Szécsényi Istvánné, Seszták Sándor, Kálnáné Ádám Anita, Horváth Zoltánné, Szarvas László, Erdélyi Ágnes, Petrovics Sándorné és Lendvai Mártonné korreferátuma következett.

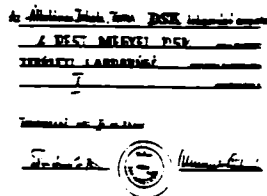
Györi László 8.e. osztályos tanuló eredményesen szerepelt a Budaörsön április 25-én rendezett országos fizikai verseny megyei döntőjén. Munkájáért elismerést érdemel. Felkészítő tanára: Kardoss Imre.

A speciális tagozat április 25-én megyei tanulmányi versenyen vett részt Cegléden. Balogh Rita 6. osztályos, Pirocska Anita és Vidák Edit 7. osztályos tanulók képviselték Turát. A komoly erőpróbát jelentő versenyen VII. helyezést értek el. Felkészítő tanáruk: Dilligens Károlyné.

Gratulálunk a szép eredményhez!

OKLEVÉL

FOLYTATÓDIK A SIKERSOROZAT!

Csapatnévsor: Dolányi Csaba, Pécsi István,
Szilágyi Ákos, Fodor Sándor,
Láng József, Pázmándi Zsolt,
Csoma Gábor, Sukaj Zsolt,
Babinecz Gergely, Vidák Zoltán,
Köles Mihály, Pászti Attila,
Míró Gábor, Tóth Zs. István,
Edző: Tóth M. Imre, Jónás Sándor

TANÉV VÉGI PROGRAMOK, DÁTUMOK

Módszertani nap volt május 4-én az iskolában. Felső tagozatos tanárok órákat látogattak az 1-4 évfolyamon. (Tanítók őszi látogatását viszonyozták ezzel). Egymás munkájának jobb megismerése, tapasztalatgyűjtés volt a cél.

Meghitt bensőséges ünnepeken köszöntötték gyermekeink (óvodások, iskolások egyaránt) az Édesanyjüket. Ószinte, meleg szeretet volt hangjukban, szemükben, apró - saját készítésű - ajándékaikban, rajzaikban.

Írásbeli és szóbeli vizsgák lesznek az ifjúsági tagozaton május 19-én, illetve 26., 28-án. A tagozat tanévzárójának időpontja június 4.

A Madarak és fák napja tiszteletére kiállítás nyílik az iskolában május 21-én.

Május 29-én Művészetek napja (Ki mit tud?-gála) lesz az iskolában. A nagyszabású rendezvényt az anyanyelvi és művészeti munkaközösség szervezi Grebán Jánosné irányításával.

Június 1-én lesz a napközis csoportok napja. A délután is iskolában tartózkodó gyerekek műsoros "kavalkádot" rendeznek.

Június 10-én és 11-én lesznek az osztályozó konferenciák. Nyolcadikosaink 13-án ballagnak, a tanévzáró ünnepély és bizonyítványosztás időpontja június 19.

ÉDESANYÁKRÓL, GYERMEKEKRŐL

Mécs László:

(Öcsémnek)

A királyfi három bánata

Amikor születtem, nem jeleztek nagyot
messiás - mutató különös csillagok,
csak az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.

A többiek láttak egy síró porontyot,
de anyám úgy rakta rám a pólyarongyot,
mintha babusgatná a szép napkorongot.

Maga adta nékem édessége teljét,
úgy ajándékozta anyasága tejét,
hogy egyszer a földnek bennem kedve teljék.

Isten tudja honnan palástot kerített,
aranyos palástot vállamra terített,
fejem fölé égszín mosolygást derített.

Ma is úgy foltozza ingemet ruhámat,
ma is úgy szolgál ki, főzi vacsorámat,
mint királyi ember királyi urának.

Amerre én jártam kövek énekeltek,
mert az édesanyám izent a köveknek,
szíve ment előttem előre követnek.

Amíg ő van, vígan élném világom,
nem hiányzik nekem semmi a világom,
három bánat teszi boldogtalanságom.

Az egyik bánatom: mért nem tudja látni
egymást a sok ember, a sok-sok királyfi,
úgy, ahogy az anyjuk tudja őket látni.

A másik bánatom, hogyha ő majd holtan
lekszik a föld alatt virággá foszlottan,
senki se tudja majd, hogy királyfi voltam.

Hogyha minden csillag csupa gyémánt volna,
minden tavaszi rügy legtisztább gyöngy volna,
kamatnak is kevés, nagyon kevés volna.

Hogyha minden folyó lelkemen átfolyna,
s ezer hála-malom csak zsolttárt mormolna,
az én köszönetem így is kevés volna.

Hogyha a föld minden színmézt átadom,
az ő édességét meg nem hálálhatom,
ez az én bánatom, harmadik bánatom.

Szent-Györgyi Albert:

GYERMEKEK

Uram!

Szétválasztottad a nemeket, hogy az örök
keresésben
lelkünk legmélyebb húrjai összecsengjenek.
Az összecsendülésből gyermekek születnek,
kedves, hófehér értelemmel kifelőlő
gyermekek.

De előítéleteim, félelmeim és gyűlöletem
borítják el
ezt a tiszta elmét.

Bombavetőim az élet sötét árnyait, szép
szándékaink

hiábavalóságát példázzák.
És ha felnő, nemes tettekre készen,
szervezett mézszárlásra taníttatom,
legszebb éveit erkölcsi iszapba fojtva.

Uram, mentsd meg gyermekeinket.
Mentsd meg értelmüket,
hogy romlottságunk ne rongosítsa meg őket.
Mentsd meg életüket,
hogy a fegyverek, melyeket mások ellen
kovácsolunk,

ne őket pusztíthassák,
hogy jobbak lehessenek szüleiknél,
hogy építhessék önnön világukat,
a szépség, tisztesség, összhang, jóakarát
és méltányosság világát.

Melyet a béke és a szeretet kormányoz
Mindörökké.

Móra Ferenc:

Szeresd a gyermeked!

Szeresd a gyermeked! - A sivatag hegyen.
Hol villámok között vala az Úr jelen,
E legszentebb parancs nincs kótáblára írva:
Mosolygó kedviben, pirosló hajnalon,
Aranybetűkkel azt az örök Irgalom
Az emberszívbe írta.

Szeresd a gyermeked! - Még neki szárnya van,
A csillagok közé ő még el-elsuhan
S kitárja vidoran a mennyek ajtaját:
Hiába könyveid, hiába lángeszed,
Az Isten titkait ki nem kémlelheted,
Csak gyermeklelkeden át.

Szeresd a gyermeked! A lét napfénye ő,
Estelik, hogyha megy, hajnallik, hogyha jó.
Csöpp lába nyomán az öröm kertje zsendül,
Bimbónyi kis keze áldással van tele,
S melyik szeráf-zene érhetne föl vele,
Ha víg kacaja zsendül?

Szeresd a gyermeked! Hisz oly hálás szegény,
Egyszerre könny, mosoly ragyog csillagszemén.
Ártatlan kis szívét az öröm megteli,
S kiszínesít, akár az esti fuvalom,
Mely félve játszadoz a harmatos gallyon,
Oly halkán rebegi.

Szeresd a gyermeked! öleld szívedre őt,
Ringasd el lágyan a szegény kis szenvedőt,
Lahunyt pilláinak töröld le könnyeit:
S míg te a gyermekek könnyét törölgeted,
Egy láthatatlan kéz a csillagok felett
Letérli vétkeid!

ANYAÖLBN

Édesanyám, már este van,
piros golyó a nap.
Elfáradt játékaiban
parányi kisfiad.
Most végy öledbe, mondj mesét,
vidámat hímeset,
s kócos hajamat túrja szét
simító jókezed.

Te olyan jó vagy s oly erős,
nem fáradsz el soha.
Mondjad, mitől oly nagy és hős
minden szelíd anya?
S hogy el nem fáradsz sohasem,
mondj meg, miként lehet?
Úgy-e, ha kell, csodát teszen
Varázsló jobb kezed?

Száz bajnak gyógyszerét tudod,
pedig doktor sem vagy,
mondjad meg, mikor tanulod
nagy okosságodat?
Hány virrasztott éjszakád
volt égyecskám felett,
de meggyógyított halk danád
és gyógyító kezed!

Te tudod, hány csillag az ég,
és azt, hogy ott az Úr,
hogy angyal zengi énekét
ott szakadatlanul. Tudsz minden imát és utat,
mely mennyekbe vezet,
s mindig csak jó útra mutat
imádságos kezed!

Apámnak fáradt homlokán
hogy elsimul a gond,
ha megsimítod jó anyám,
ezt hol tanultad, mondj?
Miért illatos a kenyérünk,
amikor megszegeged?
Be jó, hogy itt van mivelünk
kenyérseelő kezed!

Ha nagy leszek, aranykocsit
veszek neked: úgy ám.
S vislek, hogy lássák mindenütt:
mily szép az én anyám.
Akarom majd, hogy büszke légy,
és én is az leszek.
És áldja meg a föld s az ég
győzelmes szent kezed.

ÚJ SZÍNDARAB KÉSZÜL

Beszélgetés Barczy Zsolttal

Barczy Zsolt hitoktató (aki hivatását nemcsak az iskolai hittanórákon gyakorolja), nem először rendez darabot. Hét éve dolgozik Turán, és számos esetben gyönyörködhetünk színpadi alkotásaiban.

- Milyen darabokat rendezett eddig?

- Néhány sikerültebb darab mellett legalább ugyanannyi (ha nem több) kevésbé sikerült előadás volt. Ezek azonban nem kedvetlenítettek el sem engem, sem ifjúsági hittanosaimat, hanem sarkalltak az igényesség felé. Mindig vallásos darabot adtunk elő. Egyfajta misszióknak tekintetük. (Ez motivált akkor is, amikor más települések meghívásait elfogadva ott is játszottunk.) Nagy az igény, és az elmúlt évtizedekben kimaradt az ilyen tárgyú színjátszás, legalábbis a Művelődési Házakban. Bőséges pótolnivalója van az öntevékeny egyházi csoportnak.

- A forgatókönyveket - meglévő alapművek felhasználásával - általában saját maga írja, a zenét, a dalok szövegét úgyszintén. Most a FABIOLA című színdarab próbái folynak. FABIOLA... Kellemes, meleg hangzású, jó ritmusú szó. Mit jelent?

- A Fabiola Nicolas Elseman 1855-ben írt azonos című regénye. Alapvető mű. Aki az őskeresztények életét, hitét, a vértanúságot hitelesen meg akarja ismerni, annak ezt a könyvet kell elolvasnia. Alapvető mű olyan szempontból is, hogy a később e témát feldolgozó írók Wisemanntól merítettek ötletet. (Lásd például: H. Sienkiewicz: Quo vadis; Lewis Wallace: Ben Hur; Kosztolányi: Nero a véres költő).

- Reméljük, sokan megnézik majd az előadást. Talán nem fedünk fel titkokat, ha néhány dolgot elárul a darabról. Mely korban játszódik a cselekmény? Mi a helyszín?

- Időben az 313-as konstantinai fordulat előtt vagyunk a Római Birodalomban, amikor a Néro császár által kiadott keresztény-üldözési rendelet utolsó, de talán legkegyetlenebb hullámai csapnak fel. A Birodalom recseg-ropog, és a félig örült Maximianus császár teljes dühvel csap le a keresztényekre, őket okolva a birodalom bajáért. Rendelkezései következtében ezek lesznek vértanúk.

A regény címszereplője, Fabiola pogány patriciuslány, akinek szeme előtt zajlanak le a véres események. Az ő korában lesz vértanú Szent Pongrácz, Szt. Ágnes, Szt. Lúcia és sokan mások. Ez dokumentált tény.

- Kereszténygyűlölet, keresztényüldözés, kegyetlen büntetések, vértanúhalál. Sötét korszak...

Miért épp ezt a témát választotta?

- Szó sincs sötét korszakról. Ellenkezőleg! A kereszténység dicső korszaka ez, hiszen életáldozatuk magvetés volt. Analógiát vontam korunk (vallásos) emberének problémája, és az ő példaértékű életük között. A Krisztus gyújtotta világosság küzd a gonosz hatalmával. A ke-

reszténység első három századában a lelki sötétség, az emberi élet céltalansága uralkodott. A kereszténység hozza az igazságot, méltóságot. Az Istent, az igazságot keresők világa ez. Az ő vérükből született a keresztény Európa. Korunkra is jellemző egyfajta lelki sötétség, és most is a keresztények áldozatos élete tud fényt gyújtani a világnak. "Ti vagytok a világ világossága" - mondta Jézus. Ez minden keresztény feladata.

- A cím azt sejteti, a darab elsősorban egy lány - Fabiola életdrámája. Mi a végkifejlet?

- Ezt nem árulhatom el. Azt hiszem érthető. Majd az előadáson.

- Sok szereplőt foglalkoztat? Mely korosztály játssza a főbb szerepeket? Elárulná, ki kapta a két legfontosabb szerepet?

- Dramaturgiailag, zenelleg a legnagyobb vállalkozásom ez a darab. Pontosan nem számoltam, de kb. 40 fő ifjúsági hittanos korú, és 20 általános iskolás játszik a színpadon. Soha nem éreztem ennyire kicsinek a játékkeret. Küzdünk a cm²-ért, és még a zenekart is el kell helyezni. A kérdés második felére hadd ne válasszjak. Maradjon titok.

- Milyen stádiumban van a díszlet - és jelmez-készítés?

- Jól haladunk. Tóth Tibor új, nagyteljesítményű világítóberendezést készített a csoport részére, amit önálló egységként is tudunk használni.

A ruhákat Szénási Péterné készítette, ami - ha a nagylétszámú szereplőgárdát tekintjük -, nem kis vállalkozás. A díszletet Túróczl Ferenc készítette, a gépelési feladatot Hadrik Józsefné végezte.

Ezúton is köszönöm mindannyiuknak az önzetlen segítséget. Így mások is maguknak érezhetik a darabot, nemcsak a fiatalok.

- Mikor lesz a bemutató? Hány előadást tervez? Csak Turán adják elő a darabot?

- Június elejét választottuk. 2-3 előadást tervezünk a Művelődési Házban. Valamikor a nyár elején eleget szeretnénk tenni az egrl meghívásnak. Ilyen nagylétszámú szereplőgárdával, sok díszlettel körülményes az utaztatás. Örülnek, ha a szomszéd községek közönsége a turai előadást nézné meg.

Barczy Zsolt olyan jelzést kapott a Regnum Marianumtól, hogy színpadi darabjainak (Gazdag ifjú; Az élet kenyere; Fabioia) szöveggönyvét nyomtatásban megjelentetné egyházi terjesztésre.

A színpadi próbák mellett az anyag előkészítésén dolgozik. A zenei betétek szólamainak, hangszereinek pontos leírása különösen nehéz és időigényes feladat. Ehhez gratulálok és jó munkát kívánok!

Fabiolának és társainak pedig szép sikereket!

Erdélyi Ágnes

KÖZSÉGÜNK ADATAI A SZÁZADELŐN

A magyar állam gazdaság- és politikatörténetében is nagy hagyományai vannak a statisztikai jellegű népszámlálásoknak.

A Habsburg központosítási törekvések idején, elsősorban a felvilágosodott abszolútizmus időszakában készültek - állami megbízásból - az egész országra vonatkozó statisztikai összeírások.

Ezen munkák vármegyénként vették számba a lakosságot, annak etnikai, vallási tagozódását, s nem utolsósorban a birtokállományt. Legfőképpen azért, hogy előkészítsék a nemesi birtok megadóztatását. (Ekkor még eredménytelenül).

A későbbiekben készült összeírások még részletesebbek voltak, s számos forrásértékű és érdekes adatot tárnak elénk a korabeli Magyarország megyéiről, városairól, falvairól, egy-egy szóval a hétköznapok hiteles történelméről.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéről készült, s lapunkban most közreadott összeírás a 30-as évek elején született, része annak a nagyobb lélegzetű munkának mely sorra veszi Magyarország vármegyéit az akkori (legfrissebb) adatok tükrében.

A statisztikai összeírást kettős igény hívta létre:

- Egy objektív tényfeltárás, mintegy "leltár"- jelleggel, egy évtizeddel a trianoni összeomlás után: hiszen nemcsak a határokat rajzolták újra, hanem változott az ország etnikai képe is,
- s valószínűleg volt egy másik, ennél szubjektívebb motívum is, a nemzeti önazonosságtudat, s az összetartozás érzésének fokozása, ébrentartása.

Némiképp hasonló indítékoktól vezetve adjuk közre az alábbiakban eme részletet, mely nagyközségünkről ad képet az 1931-es tények és adatok alapján.

Az anyagot Lévai Pétertől kapta a szerkesztőség.

Kálna Tibor

Vármegyék Országos Címtára
Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye

Általános Ismertetője
és

Címtára
Harmadik Körzet

Főszerkesztő:

F. Szabó Géza

ny. főispán, orsz. képviselő

a vármegyei tisztviselők országos egyesülete
üggy. alelnöke

Szerkesztők:

Gyulay Sándor

Rexa Dezso

orsz.képv.,ny.főjegyző Pest vármegye főlevéltárnoka

Szathmáry István dr.

M.kir.korm.főtanácsos vármegyei főjegyző

a Petőfi társaság tagja

Kiadja a vármegyei tisztviselők országos egyesülete
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Bpest, IX. Ferencz körút 2.

Budapest, 1931. április havában

TURA

Nagyközség. - Hozzá tartozik: Alsórév major, Fekete- és Harasztpuszta.

Hajdan az Ákos nemzetség ősi birtokainak egyike. A XV. század elején, még 1425. előtt az e nemzetségből leszármazott Prodavizi Ördög Miklóssé volt, aki több más birtokkal együtt Zsigmond királynak adta cserébe. 1740-ben Hévízi Nagy Antal volt itt birtokos, akinek Turán és Hévízen levő birtokát élete tartamára a király minden adó alól kivette. A község legrégebb pecsétnyomója 1510-ből való. Az 1633-34 évi török kincstári adóösszeírásban a pesti járás községei között találjuk, 2 adóköteles házzal. 1691-ben egy negyed, 1695-ben 1 és háromnegyed portával rótták meg. A róm.kath. templom 1702-ben már főnnállott, anyakönyvei is ez évtől veszik kezdetüket. 1715-ben 36, 1720-ban 59, nagyjából magyar adóköteles háztartással szerepel. 1873-ig a herceg Esterházyak voltak birtokosai, akiknek bujádi uradalmához tartozott. Tőlük Schossberger Zsigmond vette meg. 1849. július 20-án Perczel Mór 2000 lovassal és 12 ágyúval vakmerő támadást intézett Tolstoy orosz tábornok hadosztálya ellen, mely csak a Labintzow tábornoktól nyert segély következtében tudott helyt állani, mire Perczel kellő rendben Abony felé hátrált. Az akkor elesett honvédek itt temették el és a csata emlékére emlékoszlopot emeltek a község. Sírhalma az uradalomtól szépen befásított homokbuckás területen, a község mellett, az ún. Honvéd-erdőben van.

A község - melyet a Hungária vill.rt. (volt Salgótarjáni) alföldi 60.000 voltos távvezetékéről lát el villamosárammal - a budapest-hatvani vasútvonal menték fekszik.

A világháborúban bevonult katonák száma: 730, a hősi halottaké: 142. A hősi halottaknak pankotai Farkas Béla szobrászművésznek a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács által kitüntetéssel elfogadott terve után állítottak emléket.

A földbirtokreform folytán az igénylők között 410 kat.h. földet osztottak ki. A községben évente 2 országos vásár van és pedig: Virágvasárnap és október 2-át követő vasárnap utáni hétfőn és minden csütörtökön heti piac, sertésfelhajtással.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 7016. lélek. Színnyag, R. kath.: 6924, ref.: 14, ág.h.: 22, g.kel.:1, izr.: 55. Házak száma: 1250. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 6870 lélek és 1526 ház van.

Területe: 8903 kh. Szántó: 5664, rét: 774, legelő: 926, erdő: 288, szőlő:537, kert:157, Nádas: 2, terméketlen: 519 kh. Erdőbirtok: 288 kh, 35 éves, tulajdonos: br. Schossberger Viktor, ki vadaskertnek használja. Talajviszonyok: felerészben kötött agyag, felerészben homok.

Termények: búza, roza, átlagtermés kh-ként 6 q, tengeri, káposzta évi 300 wagon.

Vas.áll.: Tura (1,5 km.) Autó rendelhető: Fazekas Mihály személyautófuvarostól. Szállás: Tóth L. János, Szilágyi Péter vendéglősöknél.

Posta, Tel., Táv., Vél.ker., Cső.: helyben. Főszb., Pü. szak.: Aszód. Járásb., Adóh., Pü. bizt., Tkv.: Gödöllő. Törvez., Pü.ig., Mezőg. kamr., Keresk.kamr. Iparfű., OTI: Bpest.

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK.

Községi előljáróság. Tel.:1.

Vezetőjegyző: Volter Ferenc.

Középiszkolait Jászberényben, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. 1904-10-ig Versegen, 1910-19-ig Turán volt segédjegyző.

zód, 1919 óta Turán főjegyző. Működési ideje alatt egy 3 tantermes és egy 2 tantermes tanfolyamok iskolája épült. A Hősök szobrát is ekkor állították. A hangya Szöv. elnöke a Hitelszöv. ig. tagja. A község 1930. február havában bekapcsolódott a salgótarjáni bánya alföldi távvezetékébe s így villanyvilágítása van.

Aü. jegyző: Burckner László. Aljegyző: Sára István. Közs. irnokok: Debreczeni Sándor, Keimer Gyula, Turcsányi Zoltán.

Községi bíró: Maczkó Péter.

60 hold birtokán gazdálkodik. 1904-1913-ig községi bíró volt és újabban 1921-ban ismét a bírói tiszteletet tölti be. Az-előtt mint községi esküdt és képv. test.tag szolgálta a községet. A várm. törv. hat biz.-nak 1905 óta tagja. A Hangyának 9 évig igazgatósági, a Hitelszöv.-nek 10 éve felügy.biz és a kath.iskolaszéknek 30 éve tagja. 36 éves közszolgálatának elismerésül 1930-ban a Kormányzó úr az V. oszt. érdemkereszttel tüntette ki. István fia a fronton történt sebesülése folytán hősi halált halt.

Törvénybíró: Sára Mihály. Közs.pénztáros: Tóth L. Péter. Közgyám: Galyó István.

Állomásfőnök: Fekete Károly főintéző. Előjáró: Kiss Péter. Raktárnok: Tóth Károly.

Postamester: Balázs István. Postakiadó: Hatvani Mária.

Órsparancsnok: Péter Miklós thts.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

Róm.kath.egyház. Plébános: dr. Herczegh János.

1928 óta plébánosa az egyháznak előzőleg Kispesten mint káplán működött. Családjának minden férfi tagja résztvevett a világháborúban.

Káplán: vitéz Falvai József.

1930. aug. óta káplánja az egyháznak. Édesatyja részt vett a háborúban.

R. kath. elemi iskola. Igazgató: vitéz Sándor József kántor.

Tanítók: Kamaker Ilona, Lányi Adél, Nagy Lajos, Paraj János Pock Aladár, Specziár Sándorné, Specziár Sándor.

Közs.elemi iskola. Igazgató: Lakó Károly.

1879-ben született Marócon. A polgári iskolát Cegléden, a képzőt Győrött 1898-ban végezte. Működését Kapuváron kezdte 1898-ban, majd Uri községben, 1902. óta Turán működött, 1923. óta mint igazgató, Testnevelés bizottság helyi vezetője és népművelési vezető. 1914-ben bevonult, a szerb fronton harcolt, később felmentették. Felesége szül. Urbán Mária okl. tanítónő. Képzőt Győrött végezte, 1903 óta Turán működik.

Tanítók: ilinyi Chikán Ernő.

1902-ben született. Tiszalökön. Tanulmányait Törökszentmiklóson, a képzőt Jászberényben 1922-ben végezte. 1923-ig Versegen működött, azóta a községnél van. Leventeoktató. Családjá generációkon keresztül tanító volt. Nógrádmegyei eredetűek.

Lakó Károlyné Ladányi Júlia, Kreskay József.

Haraszi urad. iskola. Tanítónő: Hatvani Mária.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs.orvos.: dr. Főző József.

Nyug.közs.orvos: dr. Hajdu Sándor,

Magánorvos: dr. Heilig Aladár.

Fogorvos: dr. Heilig Aladárné.

Körállatorvos: Francz Jakus.

Gyógyszertártulajd.: özv. Prokopovitsch Brunóné.

Gondnok: Romhányi Gyula.

Szülésznők: Tehlár Irén.

Családjá felvidékről ered, iparosok és tisztviselők voltak. Nagyatyja Hatvanban tanító volt. Kispesten született 1900-ban. A bábaképző tanfolyamot 1930-ban végezte Pécsen. Működését a községben kezdte meg a tanfolyam elvégzése után.

Özv. Tóth Péterné szül.: Tanos Rozália.

1862-ben született Nagymaroson. A bábaképző tanfolyamot 1903-ban végezte. 1904-ben választották meg községi szülésznőnek. Férje, ki hentes és mérzőmérő volt 1902-ben hunyt el.

Ügyvéd: dr. Krémer Lajos.

EGYESÜLETEK.

Önk. Tűzoltó Testület. parnok: Kreskay József tanító. Levente Egyesület Elnök: Francz Jakus. Főoktató: vitéz Sándor József.

Uri Kaszinó. Elnök: Kálmán István orszg.képv.

Földműveskör. Elnök: Benke Gábor.

Iparosok Temetk. Egylete. Elnök: Várkonyi József.

48-as kör. Elnök: Pecze Péter.

Vasuti Alkalmazottak Köre: Elnök: Seress József.

PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK.

Magyar-Olasz Bank fiókja.

1928-ban vette át a Magyar-Olasz Bank, előzőleg mint Hatvanvidéki Takarékpénztár működött.

Főnök: Kovács Sándor.

Kereskedelmi érettségét tett Budapesten. Pályáját a a Szolnoki Keresk. Bankban kezdte 1905-ben. 1928. óta főnöke a banknak. Uri Casinó számv. bizottságának tagja. 1914-ben bevonult a 2. honv. gy. ezredhez, a szerb és olasz frontokon harcolt, mesebesült. Mint t. főhadnagy szerelt le. Sign. Laud. Károly cs. ker. tulajdonosa. Mikós és Árpád fivérei szintén részt vettek a háborúban. Árpád rokkant lett.

Turai hitelszövetkezet, mint az OKH tagja.

1888-ban alakult. Alapítói: Pászka István és Rolf Kornél. megalakuláskor cca 25 tagja volt, jelenleg 450 tagja és 961 üzlet-része van, a 40 P. Elnök: Kálmán István orszg. képv. Ügyv. igazg.: vitéz Sándor József. Pénztárnok: Révész János.

Hangya Fogy.Szöv.

Alakult 1906-ban Alakították: Kálmán István orsz. gyűl. képviselő és vitéz Sándor József ig. tanító. Megalakuláskor 182 tagja volt ma 705 a tagok száma. 2 fűszer- és vegyeskereskedése és 1 italmérése van, az ületek saját házában vannak. 1929. évi összforgalma 125.000 P. volt.

Elnök: Volter Ferenc főjegyző.

Ügyv. igazgató: Morvay János.

Mint ügyv.ig. 4 és fél éve működik, előzőleg a szövetséget igazg. tagja volt 7 évig. Ezen elfoglaltságán kívül 30 holdas birtokát kezeli családjá segítségével. Községi esküdt 4 éve, képv. test.tag 12 éve. 1914-ben bevonult, a szerb majd. orosz fronton harcolt, 1917-ben mint szkv. szerelt le. Kitüntetései: bronz v.é., Károly cs. ker. Sógora Pászti István hősi halált halt.

Üzletvezetők: Módos János.

1877-ben született helyben. 1900-ban ipari pályára lépett, Turán szabadult fel, majd Budapesten és Hatvanban dolgozott jobb cégeknél. 1910-ben lett önálló cipész-mester. Kereskedelmi ismereteit a Hangyánál szerezte, majd a vezetőség felhívására. 1926-ban átvette az üzlet vezetését, felesége szintén szakképzett kereskedő 22 éve. 1915-ben bevonult az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített.

Tóth L. Mihály.

1886-ban született helyben. 1905-ben az államvasút szolgálatába lépett, hol 1918-ig szolgált, egy baleset következtében kellett megválnia állásától. Kereskedelmi szaktudását a Hangyánál szerezte. Kiváló munkásságáért felettesei üzletvezetőnek léptették elő 1927-ben. A Kath. Népszövetség csoportvezetője volt.

Felügy.biz. elnöke: Kálmán István. Könyvelő: Benke János.

BETÚSOROS CIMENTÁR

Asztalosok: Krobót Jenő.

1897-ben született Aszódon. 1910-ben lépett az ipari pályára. Kispesten, Turán és több vidéki jobb célnél dolgozott. 1922. óta önálló, a község egyik vezető mestere. 1915-ben bevonult, orosz és lengyel tűzvonalban 8 hónapig harcolt, 1916-ban fogságba esett, honnan 1918-ban került haza, majd a nemzeti hadseregben szolgált, 1920-ban szerelt le.

Albulof Árpád, Batta József, Bárdi István, Dobronai István, Vasas Péter.

Autófuvarozó: Fazekas Mihály. Autótulajdonosok: Fazekas Mihály, Kalmár Sándor, Reich Miklós, br. Schossberger Viktor.

Ácsmester: Herczeg Vilmos.

1881-ben született Jászókszálláson. 1894-ben lépett az ipari pályára. Budapesten és több vidéki nagyvárosban tökéletesítette tudását az iparban. 18 éven át működött, mint vezető Ring Gy. építésznél Hatvanban, 1916-tól önálló mester. A Járási Ipartest. alelnöke, 1927-től a Temetkezési Egylet jegyzője volt. 1914-ben bevonult, szerb és orosz frontokon harcolt 6 hónapig, megsebesült, mint 25 százalékos rokkant szerelt le.

Bádogos: Perlusz Béla.

Bognárok: Dencs József, Fazekas József, Madrik Sándor.

Bőrkereskedő: Tellér Péter.

Cementárúgyár: Steiner Gyula.

Cipészek: Balogh Péter, Bikkas Ambrus, Dolányi Mihály, Gólya Péter, Mahó Sándor, Módos János, Novák Károly, Rácz János, Sallai Gyula, Szabó István, Szaszó István, Szilágyi Fábrián, Varjú János.

Cipőkereskedő: Tellér Péter.

Csemegekereskedő: Kovács Sándorné.

Cséplőgéptulajdonosok: Éliás Lajos, Fazekas Dezső, Fazekas Dezső és Sándor, Fazekas Mihály, Kálmán István, özv. Kuti Péterné, Maczkó András, Maczkó Péter, Reich Miklós, br. Schossberger Viktor, Szabó László, Tóth Zsigmond. Traktor: Hanófer Károly, Kálmán István 2 db., Maczkó Péter, Reich Miklós, Tóth Zsigmond.

Csizmadiák: Csörgi József, Szaszó István, Tóth Sebes Mihály.

Cukorkakereskedő: Kardos Kázmérené.

Dohánytőzsdések: özv. Kardos Kázmérené, özv. Komáromi Gyuláné, özv. Lukács Andrásné, Nagy Tóth János, özv. Schwartz Mártonné, Tóth Péter.

Edénykereskedő: Spierer József.

Építési anyagkereskedők: FAKSz.-telep.

Telepvezető: Balázs László.

14 évig mint tanító működött Turán. 1927. óta vezetője a telepnek. 1914-ben bevonult, az orosz fronton harcolt, majd 1915-ben Przemysl-nél fogságba esett, honnan 1920-ban került haza. Mint zászlós szerelt le.

Steiner és Deutsch. T.: 8.

Fodrászok: Tellér Péter, Vágó Antal.

Földbirtokosok: Maczkó Mihály.

1912-től töltte be tisztséget a községnél, mint esküdt. 60 hold birtokán intenzív gazdálkodást folytat családja segítségével. A kommunisták kocsját, lovát és még sok apróságát rabolták el 1914-ben bevonult, szerb, olasz és orosz frontokon harcolt. 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan sok szenvedés után 1918-ban került haza. Mint tizedes szerelt le.

Tusor János.

40 h. jól felszerelt birtokán gazdálkodik. Közs. képv. test. tag 4 éve, 6 évig közs. képviselő, 6 évig isk. széki tag volt, 4. éve Hangya felügy. biz. tag. Péter fia 6 évig orosz fogságban volt, majd ott szerzett betegségbe elhalt.

Báró Schossberger Viktor 7000, Galyó István 38, Köles Ferenc 34, Kuti János 26, özv. Kuti Péterné 32, Lajtós Ondreausz János 32, Meleg Sándor 40, Nagy József 28, R. kath. plébánia 60, Seres István 36, Seres János 30, Szilágyi U. József 45, Tóth Gál János 36, Tóth Mihály 37, Tóth Zsigmond 32 kh.

Földmunkavállalkozó: Kocsis József.

Fürdő: Tóth L. János artézi strandfürdője.

Fűszer- és vegyeskereskedők: Kiss Péter.

1893-ban született helyben. A kereskedői pályára 1909-ben lépett. Szaktudását a Hangyánál szerezte, majd éveken át vezetője volt. 1926-tól önálló vendéglős és kereskedő, felesége segítségével vezeti az üzletet. 1914-ben bevonult, olasz és orosz frontokon harcolt kb. 7 hónapig, súlyosan megsebesült, mint 40 százalékos rokkant szerelt le. Közs.képv.test. tag volt 6 évig.

csikszentiváni Koronka Géza.

Székely eredetű nemes család leszármazottja. 1889-ben született Tordamegyében, Tordán IV. gimnáziumot végzett. Kereskedői

szaktudását Marosújvároitt szerezte 1905-ben. A Máv-nál is működött, mint áll. felügyelő, 1922-től önálló kereskedő. Erdélyből a román megszállás után, a hűségesskü megtagadása miatt kellett eljönnie. O.M.K.E. tagja.

Kovács Árpád

1898-ban született Szolnokon, hol II. gimnáziumot végzett, 1912-ben lépett a kereskedelmi pályára Széchenyben, Budapesten, Hatvanban és Jászberényben praktizált, 1920 óta önálló helyben. 1916-ban bevonult, román fronton harcolt súlyosan megsebesült, mint 50 százalékos rokkant az összeomláskor szerelt le.

Tellér Péter.

Ósrégi, turai gazdacsalád leszármazottja. 1909-ben született helyben, Iparosiskolát végzett Aszódon 1923-24-ben, mint bőrkereskedő 1926-ban szabadult Hermann Rudolf cégnél 1929. óta önálló kereskedő.

Fischmann Béla, Hangya Szöv., Kohn Rozália, özv. Kovács Mártonné, Kovács Miklós, Kovács Sándorné, Ladányi Tóttanné, Pásztor Mártonné, Schwartz Johanna, Spierer Ferenc.

Gabona- és terménykereskedő: Balázs László. Tel: 10. Gazdasági anyagok és eszközök árusítása: Hangya Szövetkezet. Hírlapterjesztő: özv. Kardos Kázmérené.

Kalapos: Galambos Róbert.

Született 1899-ben Budapesten. 1910-ben lépett ipari pályára Budapesten, Jászberényben, Egerben és Győrben dolgozott jobb mestereknél és gyárakban. 1927-ben lett önálló Hatvanban, 1928. óta van Turán. 1917-ben bevonult olasz fronton harcolt kb. 16 hónapig az összeomláskor szerelt le.

Kádár: Kretz Márton.

Kéményseprő m: Mongyi János. Kocsmárosok és vendéglősök: Benke Mihály, Fischer Jakab, özv. Fischmann Albertné, Hangya szöv., özv. Hanófer Károlyné, özv. Komáromi Gyuláné, Kovács Miklós, Pásztor Márton, Schwartz Johanna, Spierer József, Szilágyi Péter, Tóth L. János, Tóth Zs. József, Tóth István, Tóth A. Mihály, Várkonyi József.

Kovácsok: Éliás Lajos, Fazekas Dezső, Fazekas Sándor, Kurilla József, Letanovszky László, Novák József, Petrovics Gyula, Petrovics József, Szabó János, Szabó László.

Kőművesek: Lukács Mihály, Medveczky István, Nagy Tóth János, Pecze Péter, Sima Ferenc.

Lakatosok: Horváth Gyula, Sugár Árpád.

Malmok: Dóra Jenő (Tel.: 7), Fazekas Mihály, Prevnovszky Gézané.

Mészárosok és Hentesek: Csorba Albert.

1889-ben született helyben. 1907-ben lépett az ipari pályára. Kispesten szabadult fel, maj Szerbiában, Budapesten és több vidéki előkelő cégnél dolgozott. 1913-ban önálló. Felesége Lakatos Margit, tevékenyen részt vesz az üzlet vezetésében. 1921-től közs. képv. test. tag 1915-ben bevonult, orosz-lengyel tűzvonalban 2 hónapig harcolt megsebesült, 1918-ban szerelt le.

Hanófer István.

1896-ban született helyben, 1912-ben már atyjánál tanulta az ipart, majd Budapesten és több vidéki városban fejlesztette szaktudását. 1924-től önálló. Családja kb. 100 éve él a községben. Atyja a község és a környék vezető iparos embere volt. 1930-tól közs. képv. test. tag. 1915-ben bevonult az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített.

Kalmár Sándor

1892-ben született Csövényen. 1906-ban lépett az ipari pályára. Újpesten és Vácott dolgozott jobb cégeknél. 1903-ban lett önálló, 1921-től van Turán. Izr. hitközség ellenőre, közs. képv. O.M.K.E. tagja. 1913-ban bevonult, szerb, orosz-lengyel és albán frontokon harcolt 1 és fél évig. Márton testvére hősi halált halt.

Csorba József, Szilágyi Péter.

Pékek: Klopfer István.

Családja Fehérmegyéből ered. 1882-ben született Martonvásáron, 1898-ban lépett ipari pályára. Szülőhelyén szabadult fel, majd Heves megyében dolgozott. 1922-től önálló mester, 2 évig közs. képv. tag volt. 1915-ben bevonult az élelmezési osztályhoz. 1918-ig mint raktárkezelő altiszt teljesített szolgálatot.

Baumann Lajos.

Rövidárkereskedők: Fischmann Béla, Kovács Árpád, Kovács Miklós, Spierer Ferenc, Spierer József.

Ruhakereskedő: Fodor Endre.

Sodronyfonógyár: Balázs László T.: 10.

Sőrraktár: Balázs Istvánné. Szabók: Fodor Endre, Karpelesz Albert, Kretz József, Mészáros István, Osváth Gyula, Várkonyi Ágoston.

Szállodatulajdonos: Tóth L. János.

1877-ben született helyben, 1921-ben szabadult fel. 1922-től önálló vendéglős, 1928-ban nyitotta meg a Strandfürdőt. Előzőleg gazdálkodó volt. 1922-től közs. képv. és a polg. isk. iskolaosztály tagja. 1915-ben bevonult, olasz és orosz fronton harcolt 11 hónapig. 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: bronz v.é., Károly cs. ker.

Szikkvízgyárak: Neumann Mór, Tóth M. Gábor.

Szobafestők, mázoló: Leopold Sándor, Lőrincz Kálmán.

Temetkezési vállalkozó: Bárdi István.

Tűzelőanyagkereskedők: Balázs László, Neumann Mór, Pázmándi Pálné, Steiner és Deutsch.

Vaskereskedő: Koronka Géza.

Vitézek: v. Király János földm., v. Nagy Tóth András földm., v. Sáfrán János földm., v. Sándor József kántortartató, v. Sára János vasuta, v. Zséli Péter földm.

(id. m. 284-289. o.)

"TURAI" PASSIO

Gyermekkorom nagy élményei közé tartozik a virágvasárnap és a nagypénteki passió-ének. Nem végeztem a témában kutatást, hogy mióta van nálunk ez a jó szokás, de úgy rémlik apáink és nagyapáink is énekelték.

Mivel nem vagyok sem zenész, sem zenekritikus, sem történész így nem várható tőlem tudományos értekezés ebben a témában. Ezen néhány soros ismertető inkább azoknak szól, akik netán most hallották először e két szenvedés történetét (Passió=szenvedés).

A virágvasárnap passió szövege az egyházi liturgiának megfelelően három évenként ismétlődik (A, B, C részek) Máté, Márk, Lukács.

A dallam, illetve dallamfordulatok ugyanazok, karrészek (TURBAK) száma évenként változó. Az idei évben (C.) ez tizenhárom, de van amikor 18. A TURBAK két női, illetve két férfi szólamra íródtak. Szerzőjük: Halmos László.

A nagypénteki Passió mindig Szent János evangélista szerinti változat, melynek más a dallama, azt hiszen gregorián. Ennél a változatnál régebben a karrészeket csak férfiak énekelték, a vegyes kar csak a Halmos féle változatnál került alkalmazásra. Ma már mindkettőnél vegyeskar énekel. Emlékezetemben úgy dereng, hogy kb. 30 évvel ezelőtt mindkét alkalommal a gregorián változatot énekelték, s csak utána tértek-tértünk át a fentebb említett két változatra. Azt hiszem mindkét változatban három szereplőt kell kiemelni, ezek:

- az evangélista (bariton)
- Jézus (basszus)
- Pilátus (tenor)

Tekintettel arra, hogy az eléneklésnek magam is részese voltam (talán több mint tíz éve) engedtessek meg nekem, hogy ne minősítsek, hanem a tárgyilagos felsorolás mellett maradjak, hiszen az értékelést remélhetőleg mindenki elvégezte magában.

Virágvasárnap

Evangélista: Sára Balázs
Jézus: Tóth István
Pilátus: Sára Mihály
Péter: Boda Sándor
Ball iator: Pecze Gábor
Jobb iator: Tóth S. Péter

Nagypéntek

Evangélista: Sára Balázs
Jézus: Tóth István
Pilátus: Tóth P. László
Péter: Sára Mihály

Még talán annyi megjegyzést, hogy a környező falvakban nem sok helyen "adják elő" így ezt az igaz történetet.

Bízom abban, hogy sikerült hozzájárulnunk legnagyobb ünnepünk bensőségesebb megünnepléséhez.

Sára Mihály

MERRE TART AZ IFJÚSÁG? CSERKÉSZET?

címmel tartott előadást a hatvani Művelődési Házban április 8-án Görbe László piarista tanár, a Magyar Cserkész Szövetség vezető tisztje.

"Mi végre vagyunk a világon?" - idézte Ábel kérdését Tamási Áron szép regényéből - "Hogy otthon legyünk benne." - adta meg a választ az író szavaival.

- Hogyan lehetne otthon lenni, otthon teremteni? - tette fel ezeket az előadó. Az ifjúságnak újra és újra választ kell adni ezekre a kérdésekre. Amikor a gyermek keresi a helyét, öntudatra ébred, nem szabad neki felszínes választokat adni. A később kapott válaszokat már nehéz beillesztenie saját gondolatrendszerébe.

A "harsány" hangerő csak rövid ideig tudja megtéveszteni a gyermeket, kinövi. A "kisfiam a mi időnkben" jellegű válaszok nem "nyerők", inkább taszítják mint vonzzák őket. A gyermek igényli a mélyről jövő válaszokat, ezeket kiprovokálja. - Tudunk-e a gyermeknek olyan választ adni, ami után nem a saját kárán tanulja meg mindazt, ami a jellemes élet velejárója?

Minden édesanyának kétszer kell megszűlnie gyermekét - emelte ki az előadó - egyszer, amikor a világra hozza, másodszer amikor gyermeke önálló személyiséggé válik s ez az elszakadás nem kisebb fájdalommal jár mint az első. Ezt a provokációt nem lehet elintézni egy mosollyal. A feladatokat neki kell megoldani, a szülőnek, nevelőnek csak segíteni lehet. Együtt kell gondolkodni vele. Nehezíti ezt az együttgondolkodást az, hogy a gyermekeknek nincs igazán lehetőségük, hogy megismerhessék a szüleik munkáját és így példát vegyenek róluk.

Nem vagyunk képesek arra, hogy gyermekeink előtt egy pezsdítő jövőt felrajzoljunk.

A forrásokat kell megkeresni. Nem szabad, hogy az átmenetiség "felduzzadt patakjai" félrevezessenek. A rendszerváltást nehezítette az előző évek "nem igazi útja".

Keressük a hiteles embereket, akik nem a "harsánysággal", hanem erkölcsi mélységükkel tudnak irányt mutatni. A jellemnevelő munka csak akkor lehet eredményes, ha magának a nevelőnek helyes és szilárd erkölcsi meggyőződése van. Ez az erkölcs mélyről jön, átalakítja az ember életét.

Az egyik nagy hibánk a gyermekkel kapcsolatban, hogy nem találjuk meg azt a területet, amelyen megmutathatja önmagát. Élményt kell keresni a gyermekek számára.

Sokszínű diákszervezeteket kell elképzelni, ezek közül egy a cserkészlet, amelyet Baden Powell indított el az 1908-ban. - 1913-ban Sík Sándor írta: "az iskola a gyermekeket oktatja, de nem neveli", s megállapítása ma is érvényes (talán még jobban).

Az 1912-ben Magyarországon is megalapított cserkészlet épp ezt a hiányt pótolta hosszú évtizeden keresztül sikeresen és reméljük teszi ezt majd a jövőben is olyan tisztán, alaposan, ahogy elődeik tették. Isten, haza és az embertársai iránti szeretet gyakorlásával olyan rég letűnt értékeknek adták vissza rangjukat, méltóságukat, ami a ma oktatás-nevelésből sajnos a legtöbb helyen hiányzik, és ezt egyszerűen szenvedni meg szülő, tanár és nem utolsó sorban magyar hazánk. (Szerk.megj.: De jó lenne, ha a turai gyerekek legalább a tanáraiknak köszönnének....)

A cserkészlet a vallásos ifjúság számára jó mozgalom, a gyermek pozitív oldalát akarja megkeresni. Politikamentes, iskolán kívüli, egy párthoz sem tartozik. Jelenleg 126 országból 26 millió tagja van.

A gyermek legnagyobb problémája: kevés időnk, energiánk van a "hozzájáráshoz". Ezen a szülőknél változtatni kell. A fiatalok pedig kicsit legyenek türelmesebbek a szülőkhöz, nevelőkhöz - fejezte be előadását Görbe László.

Az előadáson szép számú hallgatóság jelent meg, közöttük a hatvani (régí és új) cserkészcsapat több tagja is.

K. J.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondok köszönetet mindazoknak, akik feleségem korán bekövetkezett halálával kapcsolatban segítettek, a kórházi látogatásban és a temetés lebonyolításában. Különösen az egészségügyi dolgozóknak, feleségem kolléganőinek, a termelőszövetkezet vezetőinek és dolgozóinak, a rokonoknak, ismerősöknek és mindazoknak, akik a temetésen résztvettek, az egyházi szertartásokat elvégezték és osztottak fájdalommban.

Őszinte köszönettel a gyászoló

*özy. Maczkó István
Tura, Sport u. 4.*

Tura Nagyközségi Polgármesteri Hivatal
értesíti a lakosságot, hogy nagyközségünkben
1992. évben
még a következő alkalmakkal kerül sor
**ORSZÁGOS ÁLLAT- ÉS KIRAKODÓ VÁSÁR-,
valamint AUTÓVÁSÁR MEGTARTÁSÁRA.**

Június első szerda	június 3.	OÁK
Július első szerda	július 1.	OÁK
Augusztus első szerda	augusztus 5.	OÁK
Szeptember első szerda	szeptember 2.	OÁK
Szeptember második vasárnap	szeptember 13.	AV
Október első szerda	október 7.	OÁK
Október második vasárnap	október 11.	AV
November első szerda	november 4.	OÁK
December első szerda	december 2.	OÁK

OÁK = Országos Állat- és Kirakodó Vásár
AV = Autóvásár

Bizalommal, bizalmukból HELYBEN

Teljeskörű szolgáltatás Turán GÁZÜGYBEN!
Belső tervek, költségvetések készítése,
engedélyeztetése.

Kivitelezési munkák vállalása, szervezése.
Kéményekkel kapcsolatos szaktanácsadás.

A szükséges anyagok beszerzése **KEDVEZŐ ÁRON!**
Várom érdeklődésüket és megrendelésüket
Turán a piac téri Műszaki Boltban illetve
lakásomon: Tura, Iskola út 24. sz. alatt

Tisztelettel: Dolányi Mihály

RÖVID HÍREK

Április 24-én volt a "Vidám téli esték" negyedik,
befejező része.

* * *

A Művelődési Házban április 29-én este a polgármester köz-
meghallgatást tartott az egészségügy helyzetéről. Valószínű-
leg a nem kellő propagandának köszönhetően - erősen
"szakmai" összetételű közösség jelent meg.

A polgármester ismertette az egészségügyi központ kialakít-
ására vonatkozó testületi javaslatot, és meghallgatta a to-
vábbi tervezéshez a szakemberek véleményét. Tekintettel
arra, hogy a téma még sok továbbgondolni valót hordoz és
nagyobb nyilvánosság előtt is foglalkozni kell vele, így a
részletes tájékoztatást elnapoljuk.

Még annyi megjegyzést, hogy a TB kártyákat nem kell lead-
ni, hanem július 1-ig érvényesíteni kell.

S. M.

* * *

A Műszaki Ellátó Szervezet tájékoztatja Tura lakosságát,
hogy 1992. május 1-től a szeméztisztítás reggel 6 órától tör-
ténik.

MESZ
Kösterület Fenntartó Csoportja

Elnézést kérünk....

A Turai Hírlap előző számában is több hiba fordult elő.

- a HATODIKOSAINK-at bemutató cikkben a képek és szövegek "öszkekeveredtek", a fotókat készítő Éliás Zoltán neve (ismételtén) lemaradt.
- A felseős KI MIT TUD? eredményeinek a felsorolásából kimaradt a népdalkör, amely a zsűri külön dícséretét kapta. A csoport vezetője Gregán Jánosé.
- Csáki bírónét nem Szaszko, hanem Szabó Józsefné játszotta.
- A 18. oldalon lévő Megújuló emlékezés c. cikk 8. bekezdésében a zárójelben lévő rész így szól helyesen: (melyek szó szerint közlése - akárcsak a már említett Volly István levél - felbecsülhetetlen értéket jelenthetne egy eddig még nem létező, de nagyon is kívánatos turai kultúrtörténeti írásműnek).

A felsorolt hibák - minden ellenkező híresztelés ellenére - nem a szerkesztőség akaratából kerültek a lapba.

a Szerk.

Természetgyógyászati tanácsadás:

idegrendszeri panaszok, emésztési problémák, légúti beteg-
ségek, reumatikus betegségek, Diagnosztizálás, Reflexoló-
giai, Fitoterápia.

Tóth Pál természetgyógyász, reflexológus

Lakás: 2194. Tura, Verseny u. 1.

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Vasúti élelmiszer üzlet, Piac Tér (Átsné),
Piac téri Műszaki bolt, Takarékszövetkezet,
Éliás Zoltán Tura, Petőfi tér 7.

TURAI HÍRLAP - Közéleti Havi - II. évfolyam 5. szám

Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Nyitási szám: B/BHF/567/P/91.

Szerkesztőbizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor, Köles Mihály
Sára Mihály

Felelős szerkesztő: Kuti József

Levél cím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura

Készült: 500 példányban a Parola KR. nyomda üzemében Valkón

Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor

Műszaki vezető: Czifrok Ferenc

Szerkesztés, tördelés: Jandura István Gődőhő Mosolygó A. krt. 4.